

Форма № Н - 3.04

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра перекладознавства та прикладної лінгвістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Ю.Л. Главацька

“9” вересня 2019 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ОК 5. КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА

Спеціальність

035 Філологія

Спеціалізація

035.10 Філологія (прикладна лінгвістика)
факультет іноземної філології

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма «Корпусна лінгвістика» для здобувачів I курсу магістратури спеціалізації 035.10 Філологія (Прикладна лінгвістика)

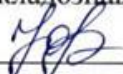
„09” вересня 2019 року – 26 с.

Розробник: доцент кафедри перекладознавства та прикладної лінгвістики М.О. Акішина, к. філол. н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри перекладознавства та прикладної лінгвістики

Протокол від “09 вересня 2019 року № 2

Завідувач кафедри перекладознавства та прикладної лінгвістики

 (Главацька Ю.Л.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова компонента ОП (цикл професійної підготовки)	
	035 Філологія		
Модулів – 2	035.10 Філологія (прикладна лінгвістика)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин - 90		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 4	ступінь вищої освіти Магістр	Лекції	
		16 год	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
60 год.	год.		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання

кількість годин аудиторної роботи – 33 %

кількість годин самостійної роботи – 67 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: познайомити здобувачів з основами корпусної лінгвістики в рамках емпіричного підходу до вивчення мови, з концепціями корпусної лінгвістики, дати їм можливість засвоїти основи корпусних технологій, набути навичок роботи з корпусами, визначити місце дисципліни у комплексі дисциплін лінгвістичного циклу, показати теоретичне та практичне значення корпусів для проведення справжніх наукових лінгвістичних досліджень в межах доказової лінгвістики.

Курс передбачає розширення загально-лінгвістичної підготовки здобувача, а також поглиблене вивчення проблем, які не могли бути висвітленими в попередніх курсах, ознайомлення з основними напрямками, ідеями і проблемами сучасного мовознавства, і особливо, застосування лінгвістичних знань на практиці. Адже майбутньому філологу необхідні загальні лінгвістичні знання для того, щоб свідомо орієнтуватися у своєму предметі, розуміти зміни теоретичних положень і підходів до вивчення мови, перебудов у навчальних програмах, уміти правильно оцінити нові досягнення в науці, а також ефективно використати набуті знання.

Роль та місце курсу у інтеграції освітнього процесу та професійної підготовки магістра визначається тим, що за своїм змістом він носить яскраво виражений комплексний характер. Для вивчення дисципліни необхідні знання, вміння та компетенції, отримані здобувачами при вивченні дисциплін, які складають фундамент лінгвістичної освіти, закладений у бакалавраті, а також загальних гуманітарних дисциплін.

У свою чергу даний курс дозволяє підготувати здобувачів до подальшого оволодіння теорією мови та науково-дослідницької роботи, сприяє розвитку лінгвістичної та професійної компетенції майбутнього магістра.

Завдання дисципліни:

- **теоретичні:** розширення загально-лінгвістичної підготовки здобувача, а також поглиблене вивчення проблем, які не могли бути висвітленими в

попередніх курсах, ознайомлення з основними напрямками, ідеями і проблемами сучасного мовознавства, і особливо, застосування лінгвістичних знань на практиці.;

- ознайомити корпусом Corpora;
- забезпечити оволодіння здобувачами методикою текстів з бази Corpora;

практичні:

- навчити здійснювати відбір, моделювання та опрацювання корпусних текстів;
- забезпечити оволодіння здобувачами методикою редакційно-технічної обробки корпусних текстів;
- створювати словникову статтю;
- визначати тип та розмір корпусу, необхідний для дослідження;
- проводити перевірку дослідницького питання на валідність використання данного методу;
- проводити перевірку корпусного дослідження на повторюваність;
- користуватися загальнодоступними та спеціалізованими пошуковими системами для проведення дослідження на базі корпусів;
- укладати власний корпус з дотриманням правил форматування та сегментації;
- інтерпретувати результати корпусного дослідження;
- користуватися інструментами для візуалізації результатів корпусного дослідження.

У процесі вивчення дисципліни «Корпусна лінгвістика» формуються

компетентності:

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК-1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК-6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Програмні результати навчання

ПРН-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН-9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти філологічної спеціалізації.

ПРН-13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу.

ПРН-15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного матеріалу.

ПРН-16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН-18. Впроваджувати елементи теоретичного та експериментального дослідження, виконувати базові дослідницькі лінгвістичні/перекладознавчі завдання з урахуванням елементів програмування й автоматичної обробки тексту.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Корпусна лінгвістика як галузь прикладного мовознавства.

Тема 1. Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси.

Тема 2. Корпусні студії : історична ретроспектива та сучасний стан. Історія лінгвістичних корпусів: від картотеки до корпусу. Корпусна лінгвістика: сучасний стан. Корпусна лінгвістика в Україні. Класифікація (типологія) корпусів за різними принципами.

Тема 3. Типи корпусів за завданнями. Типи корпусів за формальними ознаками.

Змістовий модуль 2. Корпусна лінгвістика у практичних дослідженнях.

Тема 1. Корпус текстів природної мови. Попередня робота зі створення корпусу: проблеми репрезентативності, відбір джерел, зовнішні та внутрішні критерії відбору. Нормалізація файлів. Графематичний аналіз. Паралельні корпуси. Проблема вирівнювання. Стандартизація в корпусній лінгвістиці. Мовні засоби представлення розмічених текстів.

Тема 2. Поняття корпусної розмітки. Засоби створення та розмітки корпусів: поняття розмітки, типи розмітки. Автоматичний морфологічний та синтаксичний аналіз. Металінгвістична розмітка.

Тема 3. Технології створення корпусів та комп'ютерні програми для роботи з корпусом. Міжнародні стандарти та проекти (TEI, EAGLES, CDIF, XCES).

Тема 4. Використання корпусів у лінгвістичних дослідженнях.

Огляд існуючих корпусів різних типів. Закордонні національні корпуси. Корпуси англійської мови. Корпус української мови.

Тема 5. Спеціальні корпуси. Менеджери корпусів. Корпус як пошукова система. Мова запитів. Вихідні інтерфейси. Порівняльний аналіз. Корпусні дослідження. Лексичні дослідження, які базуються на корпусах. Граматичні дослідження, які базуються на корпусах. Семантичні дослідження, які базуються на корпусах. Використання корпусів в соціології, історичних та політичних науках.

Тема 6. Контрольний проєкт (Реферат)

Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	У тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Корпусна лінгвістика як галузь прикладного мовознавства.						
Тема 1. Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси.	14	2	2			10
Тема 2. Корпусні студії : історична ретроспектива та сучасний стан. Історія лінгвістичних корпусів: від картотеки до корпусу. Корпусна лінгвістика: сучасний стан. Корпусна лінгвістика в Україні. Класифікація (типологія) корпусів за різними принципами.	14	2	2			10
Тема 3. Типи корпусів за завданнями. Типи корпусів за формальними	14	2	2			10

ознаками.						
Разом за змістовим модулем 1	42	6	6			30
Змістовий модуль 2. Корпусна лінгвістика у практичних дослідженнях.						
Тема 1. Корпус текстів природної мови. Попередня робота зі створення корпусу: проблеми репрезентативності, відбір джерел, зовнішні та внутрішні критерії відбору. Нормалізація файлів. Графематичний аналіз. Паралельні корпуси. Проблема вирівнювання. Стандартизація в корпусні лінгвістиці. Мовні засоби представлення розмічених текстів.	15	2	1			12
Тема 2. Поняття корпусної розмітки. Засоби створення та розмітки корпусів: поняття розмітки, типи розмітки. Автоматичний	15	2	1			12

морфологічний та синтаксичний аналіз. Металінгвістична розмітка.						
Тема 3. Технології створення корпусів та комп'ютерні програми для роботи з корпусом. Міжнародні стандарти та проекти (TEI, EAGLES, CDIF, XCES).	16	2	2			12
Тема 4. Використання корпусів у лінгвістичних дослідженнях.	16	2	2			12
Тема 5. Спеціальні корпуси. Менеджери корпусів. Корпус як пошукова система. Мова запитів. Вихідні інтерфейси. Порівняльний аналіз. Корпусні дослідження. Лексичні дослідження, які базуються на корпусах. Граматичні дослідження, які базуються на корпусах. Семантичні дослідження, які	8	2	1			5

базуються на корпусах. Використання корпусів в соціології, історичних та політичних науках.						
Тема 6. Виконання контрольного проекту (Реферат)	6	-	1			5
Разом за змістовим модулем 2	48	10	8			30
Усього годин	90	16	14			60

1. Змістові модулі навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Корпусна лінгвістика як галузь прикладного мовознавства.

Лекційний модуль

Лекція 1. Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси .

Лекція 2. Корпусні студії : історична ретроспектива та сучасний стан. Історія лінгвістичних корпусів: від картотеки до корпусу. Корпусна лінгвістика: сучасний стан. Корпусна лінгвістика в Україні. Класифікація (типологія) корпусів за різними принципами.

Лекція 3. Типи корпусів за завданнями. Типи корпусів за формальними ознаками.

Семінарський модуль

Семінар 1. Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики.

Семінар 2. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси.

Семінар 3. Корпусні студії : історична ретроспектива та сучасний стан. Історія лінгвістичних корпусів: від картотеки до корпусу.

Семінар 4. Корпусна лінгвістика: сучасний стан. Корпусна лінгвістика в Україні.

Семінар 6. Класифікація (типологія) корпусів за різними принципами.

Семінар 7. Типи корпусів за завданнями. Типи корпусів за формальними ознаками.

Модуль самостійної роботи

Опрацювати такі питання та подати реферати

1. Числова послідовність та її границя.
2. Властивості неперервної функції на компактi.
3. Локальний екстремум. Необхідні та достатні умови екстремуму.

Змістовий модуль 2 . Корпусна лінгвістика у практичних дослідженнях

Лекційний модуль

Лекція 1. Корпус текстів природної мови. Попередня робота зі створення корпусу: проблеми репрезентативності, відбір джерел, зовнішні та внутрішні критерії відбору. Нормалізація файлів. Графематичний аналіз.

Лекція 2. Паралельні корпуси. Проблема вирівнювання. Стандартизація в корпусній лінгвістиці. Мовні засоби представлення розмічених текстів. Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси.

Лекція 3. Поняття корпусної розмітки. Засоби створення та розмітки корпусів: поняття розмітки, типи розмітки.

Лекція 4. Автоматичний морфологічний та синтаксичний аналіз. Металінгвістична розмітка.

Лекція 5. Технології створення корпусів та комп'ютерні програми для роботи з корпусом.

Лекція 6. Міжнародні стандарти та проекти (TEI, EAGLES, CDIF, XCES).

Лекція 7. Використання корпусів у лінгвістичних дослідженнях (TEI).

Лекція 8. Використання корпусів у лінгвістичних дослідженнях (EAGLES).

Лекція 9. Використання корпусів у лінгвістичних дослідженнях (CDIF, XCES).

Лекція 10. Тема 5. Спеціальні корпуси. Менеджери корпусів. Корпус як пошукова система. Мова запитів. Вихідні інтерфейси. Порівняльний аналіз.

Лекція 11. Корпусні дослідження. Лексичні дослідження, які базуються на корпусах. Граматичні дослідження, які базуються на корпусах. Семантичні дослідження, які базуються на корпусах.

Лекція 12. Використання корпусів в соціології, історичних та політичних науках.

Семінарський модуль

Семінар 1. Корпус текстів природної мови. Попередня робота зі створення корпусу: проблеми репрезентативності, відбір джерел, зовнішні та внутрішні критерії відбору. Нормалізація файлів. Графематичний аналіз.

Семінар 2. Паралельні корпуси. Проблема вирівнювання. Стандартизація в корпусні лінгвістиці. Мовні засоби представлення розмічених текстів. Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси.

Семінар 3. Поняття корпусної розмітки. Засоби створення та розмітки корпусів: поняття розмітки, типи розмітки. Автоматичний морфологічний та синтаксичний аналіз. Металінгвістична розмітка.

Семінар 4 . Технології створення корпусів та комп'ютерні програми для роботи з корпусом.

Семінар 5. Міжнародні стандарти та проекти (TEI, EAGLES, CDIF, XCES).

Семінар 6. Використання корпусів у лінгвістичних дослідженнях (TEI). Використання корпусів у лінгвістичних дослідженнях (EAGLES).

Семінар 7. Використання корпусів у лінгвістичних дослідженнях (CDIF, XCES).

Семінар 8. Спеціальні корпуси. Менеджери корпусів. Корпус як пошукова система. Мова запитів. Вихідні інтерфейси. Порівняльний аналіз. Корпусні дослідження. Лексичні дослідження, які базуються на корпусах. Граматичні дослідження, які базуються на корпусах. Семантичні дослідження, які базуються на корпусах.

Семінар 9. Використання корпусів в соціології, історичних та політичних науках.

Семінар 10. Перевірка контрольного проекту.

Модуль самостійної роботи

Опрацювати такі питання та подати реферати.

1. Функції багатьох змінних. Диференціал та частинні похідні.
2. Системи лінійних диференціальних рівнянь зі сталими коефіцієнтами. Знаходження загального розв'язку однорідних систем.
3. Подання розв'язку лінійних неоднорідних систем за допомогою формули Коші.
4. Множини, операції над множинами. Зліченні та незліченні множини. Теорема Кантора.
5. Відношення, їх властивості. Відношення еквівалентності та часткового порядку.
6. Поняття предиката, висловлювання. Пропозиційна логіка. Пропозиційне числення.
7. Нумерації. Універсальні функції. Частково-рекурсивна функція, машина Тьюрінг

Методи навчання

Вивчення дисципліни «Корпусна лінгвістика» базується на комплексному використанні різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього *фахівця-лінгвіста* з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетентностей, що формуються у процесі вивчення дисципліни «Корпусна лінгвістика» широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, комп'ютерна підтримка освітнього процесу (*метод презентацій*), впровадження інтерактивних методів навчання (*робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод тощо*).

Для досягнення поставленої мети і відповідно до завдань дисципліни «Корпусна лінгвістика» застосовуються такі методи, як словесні (*бесіда, пояснення, розповідь, лекція, інструктаж*), наочні (*ілюстрування, демонстрація, демонстрація з коментарями, самостійне спостереження*) та практичні (*виконання практичних завдань, науково-пошукова робота, обговорення*).

Методи контролю

Початковим моментом контролю є спостереження й перевірка. В ході спостереження і перевірки виявляється і вимірюється той матеріал, який належить проконтролювати. В результаті накопичується первинна інформація, яка враховується, а потім піддається аналізу, синтезу, порівнянню. При цьому проводиться оцінювання цієї інформації з точки зору завдань контролю.

Під час навчання викладач здійснює різні види контролю:

Попередній контроль

Звичайно проводять на початку навчального року, семестру, модуля. Його призначення полягає у вивченні рівня готовності здобувачів до сприйняття нового матеріалу. На основі даних попереднього (діагностичного) контролю викладач конструє вивчення нового матеріалу, передбачає повторення, організацію міжпредметних зв'язків, актуалізує знання.

Поточний контроль

Основне призначення – безперервне відстеження та отримання інформації про окремі етапи навчального процесу (для викладача); зовнішній стимул, що спонукає до систематичних занять (для здобувача).

Тематичний контроль

Проводиться по завершенні вивчення теми. Його призначення: систематизувати та узагальнити матеріал всієї теми; закріпити його як базу, необхідну для вивчення наступних розділів навчальної дисципліни, шляхом перевірки знань.

Підсумковий контроль

Завершує значний відрізок навчального часу (модуль, семестр, рік). При цьому враховуються результати поточного контролю.

Заключний контроль

Передбачає атестацію здобувача на заключному етапі навчання в закладі вищої освіти. Це кваліфікаційні іспити, які приймає екзаменаційна комісія.

Критерії оцінювання

Контроль успішності здобувача здійснюється з використанням методів і засобів, що визначені в ХДУ. Академічні успіхи здобувача оцінюються за шкалою, яка

застосована в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
A	відмінно
B	добре
C	
D	задовільно
E	
FX	незадовільно з можливістю повторного складання
F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ НА ЗАЛІКУ

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки в ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Здобувач знає: сучасні вітчизняні та зарубіжні теорії корпусної лінгвістики, методи і методики вивчення корпусної лінгвістики; вітчизняні та зарубіжні концепції корпусної лінгвістики, Здобувач вміє: аналізувати соціально-значущі проблеми міжкультурних комунікацій; формувати мовну картину світу; проводити порівняльний аналіз процесів корпусної лінгвістики; виявляти типологію мовних помилок і прийоми їх усунення; формувати метамовні здатності особистості. Здобувач володіє: умінням формування культурні мовні цінності; з міжетнічною толерантністю; лінгвістичним аналізом.	Високий (творчий)	Відмінно	
82-89	B	Дуже добре	Здобувач знає: сучасні вітчизняні та зарубіжні теорії корпусної лінгвістики, методи і методики вивчення формування корпусної лінгвістики; вітчизняні та зарубіжні концепції корпусної лінгвістики, проте відповідь			

			<p>характеризується невпевненістю та потребує уточнень, додаткових запитань. Здобувач вміє: аналізувати соціально-значущі проблеми міжкультурних комунікацій; формувати мовну картину світу; проводити порівняльний аналіз процесів корпусної лінгвістики; виявляти типологію мовних помилок і прийоми їх усунення; формувати метамовні здатності особистості, проте відповідь характеризується невпевненістю та потребує уточнень, додаткових запитань. Здобувач володіє: умінням формування культурні мовні цінності; міжетнічною толерантністю; лінгвістичним аналізом.</p>	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	Зараховано
74-81	C	Добре	<p>Здобувач знає: понятійний апарат корпусної лінгвістики; методи і методики вивчення процесів корпусної лінгвістики; історичні основи корпусної лінгвістики як науки; загальні питання організації корпусної лінгвістики; структуру мовної компетенції людини, природу її діалогічної і монологічної поведінки; закономірності формування і функціонування мовних процесів, проте здобувач не може пояснити сутність деяких понять термінологічного апарату корпусної лінгвістики.</p> <p>Здобувач вміє: аналізувати соціально значимі філософські проблеми, міжкультурні комунікації, політичні події і тенденції, використовувати соціологічне знання мовних компетентностей у професійній та громадській діяльності.</p> <p>Володіє: умінням орієнтуватися в прийомах і методах аналізу мовної діяльності, використовувати соціологічне знання мовних компетентностей у професійній та громадській діяльності</p>			
64-73	D	Задовільно	<p>Здобувач знає: загальні питання організації корпусної лінгвістики; структуру мовної компетентності людини, природу її діалогічної і монологічної поведінки; стан розумових процесів, що породжують і сприймають мовлення, закономірності формування і функціонування мовних процесів; проте здобувач не може розкрити сутність більш ніж двох понять термінологічного апарату предмету, схарактеризувати основні концепції корпусної лінгвістики.</p> <p>Здобувач вміє: на задовільному рівні оперувати термінами корпусної лінгвістики, використовувати мовну теорію для пояснення мовних фактів і</p>	Середній (репродуктивний)	Задовільно	

			<p>явищ; на задовільному рівні орієнтуватися в прийомах і методах аналізу мовної діяльності, соціально-значущих філософських проблеми мовної картини світу, міжкультурних комунікаціях, політичних подіях і тенденціях, використовувати соціологічне знання мовних компетентностей у професійній та громадській діяльності;</p> <p>Володіє: задовільним умінням оперувати термінами дисципліни, використовувати мовну теорію для пояснення мовних фактів і явищ.</p>			
60-63	Е	Достатньо	<p>Здобувач знає: загальні питання організації корпусної лінгвістики; структуру мовної компетентності людини, природу її діалогічної і монологічної поведінки; стан розумових процесів, що породжують і сприймають мовлення, закономірності формування і функціонування мовних процесів; проте Добувач не може розкрити сутність більш ніж чотирьох понять термінологічного апарату предмету, схарактеризувати основні концепції корпусної лінгвістики.</p> <p>Здобувач вміє: на задовільному рівні оперувати термінами корпусної, проте не може сформулювати чіткі визначення понять; ледве орієнтуватися в прийомах і методах аналізу мовної діяльності, соціально-значущих філософських проблемах мовної картини світу, міжкультурних комунікаціях, політичних подіях і тенденціях.</p> <p>Володіє: ледве задовільним умінням оперувати термінами дисципліни, використовувати мовну теорію для пояснення мовних фактів і явищ.</p>			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	<p>Здобувач не знає: загальні питання організації корпусної лінгвістики; структуру мовної компетентності людини, природу її діалогічної і монологічної поведінки; стан розумових процесів, що породжують і сприймають мовлення, закономірності формування і функціонування мовних процесів; Добувач не може розкрити сутність більш ніж п'яти понять термінологічного апарату предмету, схарактеризувати основні концепції корпусної лінгвістики.</p> <p>Здобувач не вміє: на задовільному рівні оперувати термінами корпусної лінгвістики, не може сформулювати чіткі визначення</p>	Низький (рецептивно - продуктивни	Незадовільно	Незараховано

			<p>понять; ледве орієнтуватися в прийомах і методах аналізу мовної діяльності, соціально-значущих філософських проблемах мовної картини світу, міжкультурних комунікаціях, політичних подіях і тенденціях.</p> <p>Не володіє: задовільним умінням оперувати термінами дисципліни, використовувати мовну теорію для пояснення мовних фактів і явищ.</p>	й)		
0-34	F	<p>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту</p>	<p>Здобувач не знає: загальні питання організації корпусної лінгвістики; не орієнтується у поняттях термінологічного апарату предмета, не може надати жодного визначення.</p>			

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ
ЩОДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ**

Оцінка за шкалою ECTS	Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	відмінно
B	82-89	добре
C	74-81	
D	64-73	задовільно
E	60-63	
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
A (відмінно) 90-100	<p>Реферат є адекватним за змістом та переказом первинного тексту. Реферат відображає головну інформацію першоджерела. Реферат характеризується інформативністю, об'єктивно передає інформацію, відрізняється повнотою викладу, а також коректно оцінює матеріал, що міститься в першоджерелі. У вступі обґрунтовується вибір теми, її актуальність, визначається ціль, розкривається проблематика обраної теми. Також у вступі наведені вихідні дані тексту, що реферується (назва, де опублікована, у якому році), відомості про</p>	

	автора (ПП, спеціальність, учений ступінь, учене звання). Основна частина містить у собі зміст тексту, що реферується, приводяться основні тези, вони аргументуються. Робиться загальний висновок по проблемі, заявленій у рефераті. Список використаних джерел (не менш 15 джерел).
В (добре) 82-89	Реферат містить у собі точний переказ основної інформації без перекручувань і суб'єктивних оцінок, проте в основних структурних елементах реферату спостерігаються неточності (наприклад, не коректно оформлений список використаних джерел).
С (добре) 74-81	Усі питання, пов'язані з оформленням реферату, виконані, проте є неточності в оформленні використаних джерел, спостерігаються технічні та стилістичні недоліки.
D (задовільно) 64-73	Зміст реферату не викладений від імені автора; мета реферату не чітко сформульована та неточно відображає суть досліджуваної проблеми; зміст реферату відповідає темі завдання та задовільно відображає стан проблеми. Неточності в оформленні використаних джерел, спостерігаються технічні та стилістичні недоліки.
E (задовільно) 60-63	Зміст реферату не викладений від імені автора; мета реферату не чітко сформульована та неточно відображає суть досліджуваної проблеми; зміст реферату не відповідає темі завдання та не відображає стан проблеми. Робота не містить узагальнених висновків. Неточності в оформленні використаних джерел, спостерігаються технічні та стилістичні недоліки.
FХ (незадовільно) з можливістю повторного складання 35-59	Оформлення реферату не відповідає вимогам, проблема не розкрита, не наведені приклади, багато технічних і стильових недоречностей.

F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 1-34	Реферат не поданий на перевірку своєчасно.
---	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка. М.: Высш.шк., 2006. 295 с.
2. Гвишиани Н.Б. Практикум по корпусной лингвистике: *Учеб. пособие по английскому языку*. М.: Издательство Высшая школа, 2008. с.
3. Захаров В.П. Корпусная лингвистика. *Учебно-метод. пособие*. СПб.: Издательство СПбГУ, 2006. 145 с.
4. Захаров В.П. Информационно-поисковые системы: *Учебно-метод. пособие*. СПб.: Издательство СПбГУ, 2005. 167 с.
5. Рыков В.В. Курс лекций по корпусной лингвистике. URL: <http://rykov-cl.narod.ru/c.html>.
6. Жуковська В.В. Вступ до корпусної лінгвістики. *Навчальний посібник*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 142 с.

Додаткова

7. Актуальные проблемы современной лингвистики. *Антология: Учеб. пособие*. М.: Издательство Флинта-Наука, 2009. 346 с.
8. Баранов А.Н. Введение в прикладную лингвистику: *Учеб. пособие*. М.: ЛКИ, 2007. 230 с.
9. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. М.: Издательство Едиториал УРСС, 2005. 144 с.
10. Доклады научной конференции «Корпусная лингвистика и лингвистические базы данных» / Под ред. А.С. Герда. СПб., 2002. 300 с.
11. Зубов А.В. Информационные технологии в лингвистике: *Учеб. пособие*. М.: Издательский центр «Академия», 2004. 234 с.
12. Информационные технологии: Основы работы с программными средствами и информационными ресурсами Интернет: *Практикум*. Сост. Захаров В.П.,

Арбатская О.А.; Под ред. В.П. Захарова; Санкт-Петербург. Гос. ун-т культуры и искусств. СПб.: Издательство СПбГУКИ, 2003. 403 с.

13. Коваль С.А. Лингвистические проблемы компьютерной морфологии. СПб.: Издательство С.-Петербур. ун-та, 2005. 94 с.

14. Коваль С.А. Роль корпуса в создании реалистичных моделей словоизменительной морфологии.

URL: http://skowal.narod.ru/research/corpora2006/Koval_Corpora.2006.htm.

15. Марчук Ю.Н. Основы компьютерной лингвистики. М.: Издательство МПУ, 2000. 145 с.

16. Плунгян В.А. Почему современная лингвистика должна быть лингвистикой корпусов? (Публичная лекция, прочитанная 01.10.2009).

URL: <http://www.polit.ru/lectures/2009/10/23/corpus.html>

17. Шаров С.А. Параметры описания текстов корпуса.

URL: <http://bokrcorpora.narod.ru/header.html>.

18. Шаров С.А. Формат выходного представления корпуса текстов. URL: <http://bokrcorpora.narod.ru/format.html>.

19. Aarts Jan. Комментарий к статье «A New Corpus of English» (Sidney Greenbaum). *Directions in Corpus Linguistics*. Berlin, 1992. P.22 - 30

20. Baker P., Hardie A., McEnery T. A Glossary of Corpus Linguistics. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 670 p.

21. Biber D., Conrad S., Reppen R. Corpus Linguistics: Investigating Language Structure and Use. Cambridge University Press, 1998. URL:

<http://books.google.com/books?id=2h5F7TXa6psC>

22. Bookmarks for corpus-based linguistics. URL: <http://www.devoted.to/corpora>

23. Burnard L. The Text Encoding Initiative: an Overview. *Spoken English on Computer*. Leech G., Myers G., Thomas J. (eds.) New York, 2005. P. 223–235.

24. Corpus Linguistics: An International Handbook . Ed. by A. Lüdeling, M. Kytö. Vols. 1-2. Berlin et al: Walter de Gruyter, 2008. 134 p.

25. Sharoff S. Towards Basic Categories for Describing Properties of Texts in a Corpus. In *Proc. of Language Resources and Evaluation Conference (LREC04)*. May,

2004, Lisbon, Portugal //

<http://www.comp.leeds.ac.uk/ssharoff/texts/lrec-04.pdf>

26. Sinclair J.M. Corpus, Concordance, Collocation. Oxford: Oxford University Press, 2001.

Інформаційні ресурси:

27. Британський Національний корпус: <http://www.natcorp.ox.ac.uk/>

28. Корпус сучасної американської англійської мови: <http://www.americancorpus.org/>

29. Програма фундаментальних досліджень Президиума РАН «Корпусна лінгвістика» <http://www.corplingran.ru/links.html>

30. XML Corpus Encoding Standard Document <http://www.xces.org/>

31. Professor Tony McEnery (Lancaster University) delivers the annual John Sinclair Lecture at the University of Birmingham's English department on Thursday 9 May 2013. "Primed for Violence? A corpus analysis of jihadist discourse" <https://www.youtube.com/watch?v=dj5SXGgT11U>

32. Виктор Бочаров «Корпусна лінгвістика» - лекція: <https://vimeo.com/27140749>

33. <http://linguistlist.org/sp/GetWRListings.cfm?WRAbbrev=Software#wr97> - програмний каталог.

34. <http://linguistlist.org/sp/get-software.cfm?submissionid=12195716> – PRESEMT програма (безкоштовна) для перекладачів.

35. <http://www.fon.hum.uva.nl/praat/> - програма-аналізатор фонетичної складової мовлення.

36. <http://www.lx.ugent.be/toolbox/> - зовнішній каталог програм для лінгвістичних досліджень.

37. http://www.bmanuel.org/clar2_tt.html - каталог посилань з корпусної лінгвістики.

